

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Cdo/271/2022
Identifikačné číslo spisu:	7713208274
Dátum vydania rozhodnutia:	27.05.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Soňa Mesiarkinová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:7713208274.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu CYPRIÁN - Sladký svet s.r.o. v konkurze, Michalovce, Námestie osloboditeľov 951, IČO: 36 491 021, správca konkurznej podstaty JUDr. Marek Radačovský, Košice, Žriedlová 3, proti žalovaným 1/ Zeelandia s.r.o., Rozhanovce, Družstevná 44, IČO: 31 671 918, 2/ Profesionálna dražobná spoločnosť, s.r.o., Košice, Masarykova 21, IČO: 36 583 936, obom zastúpeným advokátskou kanceláriou JUDr. Marián Prievozník, PhD., advokát, s.r.o., Košice, Krmanova 1, IČO: 47 239 573, o určenie neplatnosti dražby, vedenom na Okresnom súde Michalovce pod sp. zn. 14C/128/2013, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 26. mája 2022 sp. zn. 3Co/81/2022, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 3Co/81/2022 z 26. mája 2022 a rozsudok Okresného súdu Michalovce z 11. októbra 2021, sp.zn. 14C/128/2013 z r u š u j e a vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Michalovce (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 11. októbra 2021 č. k. 14C/128/2013-286 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal určenia, že dražba vykonaná dňa 24. mája 2013 žalovaným 2/ ako dražobníkom na návrh záložného veriteľa - žalovaného 1/, na ktorej žalovaný 1/ vydražil nehnuteľnosti - stavbu administratívnu budovu s. č. XXX postavenú na parc. č. XXXX, zapísanú na LV č. XXXX, k. ú. O. X., je neplatná a žalovaným priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %

1.1. Súd prvej inštancie pred posúdením samotného hmotnoprávneho základu nároku žalobcu pristúpil k skúmaniu, či žalobca má naliehavý právny záujem na určení neplatnosti dražby v súlade s § 137 písm. c) zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), pričom dospel k záveru, že žalobca takýto záujem nemá. Žalobca naliehavosť právneho záujmu v žalobe odôvodnil iba tým, že podľa jeho názoru dražba uskutočnená dňa 24. mája 2013 je neplatná, pretože bola uskutočnená v rozpore so zákonom. Žiadne iné dôvody neplatnosti dražby neuviedol a poukázal na uznesenie súdu prvej inštancie, ktorým súd nariadil zdržať sa každého konania, ktoré by smerovalo k scudzeniu alebo zaťaženiu predmetných nehnuteľností, či k iným úkonom, ktoré by spôsobili vymedzenie výkonu vlastníckeho práva žalobcu nehnuteľnosti a dražobná spoločnosť uskutočnila dražbu

aj napriek tomuto uzneseniu, aj napriek tomu, že na LV č. XXXX v poznámke bolo zapísané začatie konania o vydanie predbežného opatrenia. Tieto dôvody sú podľa súdu prvej inštancie z hľadiska preukázania právneho záujmu na určenie neplatnosti dražby právne nepodstatné. Keďže žalobca už nie je vlastníkom nehnuteľností a záložné právo zaniklo jeho vykonaním, nemôže mať právny záujem na určenie neplatnosti dražby. Nedôvodnosť naliehavosti právneho záujmu na veci však vychádza aj z hmotnoprávneho základu nároku vzhľadom na dôsledky odstúpenia od kúpnej zmluvy na vecno-právne účinky samotnej zmluvy i právnych úkonov následne vykonaných.

1.2. Medzi účastníkmi konania nebolo sporné, že žalobca predal spoločnosti Ilas Real s.r.o. nehnuteľnosť, zapísanú na LV č. XXXX, ani skutočnosť, že došlo k odstúpeniu od tejto zmluvy, nebolo sporné ani to, že na základe odstúpenia od zmluvy bolo zapísané vlastnícke právo do katastra nehnuteľností v prospech žalobcu a nebolo sporné ani to, že v čase, keď spoločnosť Ilas Real s.r.o. bola evidovaná ako vlastníčka v katastri nehnuteľností, uzavrela so spoločnosťou Zeelandia záložnú zmluvu, na základe ktorej došlo k zabezpečeniu pohľadávky žalovaného v prvom rade. Podľa ust. § 48 ods. 2 Občianskeho zákonníka, odstúpením od zmluvy sa táto od počiatku zrušuje. Je však potrebné rozlišovať obligačné a vecné účinky odstúpenia od zmluvy. Odstúpenie od zmluvy znamená zánik záväzkové vzťahu, ale len s účinkami medzi účastníkmi tohto vzťahu. Odstúpenie od kúpnej zmluvy však neznamená automatickú neplatnosť právnych úkonov vykonaných pred odstúpením od zmluvy. Prinavrátanie vlastníckeho práva žalobcovi na základe odstúpenia od kúpnej zmluvy je možné považovať pri použití analógie za prevod, resp. prechod práva podľa § 151h ods. 1 OZ. V takom prípade záložné právo prechádza aj na nového nadobúdateľa, teda na žalobcu. V čase, keď žalobca a spoločnosť Ilas Real uzatvárali dohodu o odstúpení od kúpnej zmluvy, záložné právo bolo zapísané v katastri nehnuteľností, teda nemožno ani predpokladať, že žalobca o tom vedomosť nemal a že z toho dôvodu záložné právo na neho neprešlo. Odstúpením od kúpnej zmluvy preto nedošlo k odstráneniu ťarchy, ktorá na nehnuteľnosti viazla, pretože táto prešla odstúpením od kúpnej zmluvy na žalobcu.

1.3. Podľa názoru súdu prvej inštancie, zo žaloby nevyplýva ani jeden konkrétny dôvod neplatnosti dražby, žalobca nepoukázal na žiadny konkrétny rozpor, či už so záložnou zmluvou, zákonom o dobrovoľných dražbách, prípadne nepoukázal na neexistenciu zabezpečenej pohľadávky, alebo inú skutočnosť, ktorá by v danom čase dražbe bránila. Pokiaľ ide o predbežné opatrenie vydané dňa 22. mája 2013, toto v čase konania dražby nebolo vykonateľné a nebolo doručené zákonným spôsobom žiadnemu z účastníkov, vrátane obidvoch žalovaných. Bez doručenia uznesenia účastníkom konania uznesenie účastníkov nezaväzuje a teda im z neho nevyplývajú žiadne práva ani povinnosti.

1.4. Súd prvej inštancie mal za to, že žalobca nemal aktívnu legitimáciu na podanie žaloby, pretože v čase vzniku záložného práva bola vlastníkom zabezpečených nehnuteľností spoločnosť Ilas Real s.r.o., ktorá ich nadobudla na základe kúpnej zmluvy zo dňa 25. februára 2010. Po tom, čo bolo záložcovi v auguste 2012 doručené oznámenie o začatí záložného práva zo strany žalobcu ako záložného veriteľa, záložca podľa § 151l ods. 2 OZ nemohol previesť záloh bez súhlasu záložného veriteľa. Dohoda o odstúpení od kúpnej zmluvy zo dňa 5. decembra 2012 bola medzi účastníkmi podpísaná v rozpore s uvedeným ustanovením, pretože na jej základe došlo k prevodu zálohu späť na pôvodného predávajúceho až potom, čo bolo záložcovi doručené oznámenie o začatí výkonu záložného práva. Na tejto dohode sa síce uvádza dátum 16. januára 2012, avšak z notárskych osvedčení súd zistil, že bola podpísaná až 5. decembra 2012. Súd prvej inštancie preto musel prisvedčiť žalovanému 1/, že dátum 16. január 2012 je dôsledkom snahy osôb personálne a majetkovo prepojených s dlžníkom zmať výkon záložného práva.

1.5. Podľa názoru súdu prvej inštancie žalobca v konaní neunesol dôkazné bremeno a nepreukázal žiaden dôvod, prečo by dražba mala byť vyhlásená za neplatnú, preto žalobu v celom rozsahu zamietol.

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom z 26. mája 2022 sp. zn. 3Co/81/2022, rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalovaným priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalobcovi v rozsahu 100 %.

2.1. Poukázal na to, že vo veci je daný naliehavý právny záujem žalobcu, keďže to vyplýva priamo zo zákona č. 527/2002 Z.z. o dobrovoľných dražbách. Záver súdu, že žalobca nemá aktívnu vecnú legitimáciu v spore je ale vecne správny, nakoľko je potrebné vychádzať z právoplatného rozhodnutia Krajského súdu v Prešove č.k. 6CoKR/8/2016-409 z 19. apríla 2018, ktorý potvrdil rozsudok Okresného súdu v Prešove č.k. 1Cdi/4/2015 zo dňa 20. apríla 2016, v zmysle ktorého je pohľadávka

veriteľa Zeelendia, s.r.o. voči dlžníkovi SEXTETO, s.r.o. nesporná, čo do pravosti a výšky 439.599,79 eura, čím je nepravdivé tvrdenie žalobcu, že pohľadávka bola uhradená, resp. zanikla a keďže právoplatné rozhodnutia súdu nie je potrebné v konaní dokazovať, nakoľko ide o úradné verejné dokumenty v zmysle § 205 CSP, tak žalobca v časti výkonu dražby nebol vlastníkom zálohu, chýba mu platný právny titul nadobudnutia vlastníckeho práva s tým, že antidatovaná dohoda o odstúpení od kúpnej zmluvy, na ktorej je dátum 16. januára 2012, hoci bola podpísaná až dňa 15. decembra 2012, po doručení oznámenia o začatí výkonu vlastníckeho práva, kedy žalobca už nebol oprávnený takúto zmluvu podpísať, je neplatným právnym úkonom, ktorý odporuje zákonu. V súčasnosti je dlžník SEXTETO s.r.o. v konkurze, konanie je vedené na Okresnom súde Prešov pod č.k. 1K 24/2014 a žalobca je väčšinovým spoločníkom dlžníka, t.j. osobou personálne a majetkovo prepojenou s dlžníkom. V prípade vyhlásenia dražby za neplatnú, by boli predmetné nehnuteľnosti zahrnuté do konkurznej podstaty úpadcu SEXTETO s.r.o. podľa § 67 ods. 1 písm. c) zákona č. 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii.

2.2. Odvolací súd ďalej uviedol, že predbežné opatrenie je vykonateľné, len čo bolo doručené a v danom prípade predbežné opatrenie bolo žalovaným doručené až po dražbe, t.j. dňa 27. mája 2013, preto k zrealizovaniu dražby dňa 24. mája 2013 nič nebránilo s poukazom na v tom čase účinné ustanovenie § 171 Občianskeho súdneho poriadku. Nemožno preto na fakt, že predbežné opatrenie nebolo doručené, retroaktívne vzťahovať ustanovenie § 19 ods. 1 písm. b) zákona o dobrovoľných dražbách, ktoré bolo do zákona zavedené až v roku 2014. Vzhľadom na uvedené skutočnosti mal odvolací súd za to, že z dôvodu nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu v spore, resp. neunesenia dôkazného bremena v tomto smere, súd prvej inštancie žalobu správne zamietol, preto napadnutý rozsudok podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

2.3. Odvolací súd záverom dodal, že na preukázanie dôvodov neplatnosti dražby, lehota ustanovená v § 21 ods. 2 zákona č. 527/2002 Z.z. o dobrovoľných dražbách, slúži k uplatneniu práva na určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby. Pokiaľ to nie je v rozpore s koncentráciou konania, môže žalobca po včas podanej žalobe nielen rozširovať okruh žalovaných, ale tiež uvádzať ďalšie skutkové okolnosti spôsobilé založiť aj iný, ako v žalobe uplatnený dôvod neplatnosti dražby v súlade s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31. mája 2021, sp. zn. 5Cdo/220/2018 (R 89/2021), čo ale nemá vplyv na vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia a zamietnutie žaloby o určenie neplatnosti dražby, titulom nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu v tomto spore.

3. Proti uvedenému rozhodnutiu odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca (ďalej aj „dovolateľ“), ktorého prípustnosť vyvodzoval z ustanovenia § 420 písm. f) CSP. V súvislosti s namietaným porušením procesných práv tvrdil, že obsahom súdneho spisu nie je plnomocenstvo udelené JUDr. Tomášovi Sisákovi, na základe ktorého by súd prvej inštancie a odvolací súd mohol a mal konať s JUDr. Tomášom Sisákom ako právnym zástupcom namiesto toho, aby súd prvej inštancie a odvolací súd konali priamo so žalobcom ako so stranou sporu. Počnúc dňom 26. novembra 2020, kedy došlo k ukončeniu zastupovania žalobcu advokátom JUDr. Milošom Kaščákom, nebolo zo strany súdu prvej inštancie a ani odvolacieho súdu doručená žalobcovi žiadna písomnosť. Žalobca nebol predvolaný na žiadne pojednávanie, nebolo mu doručené žiadne vyjadrenie žalovaných strán a nebolo mu doručené ani žiadne rozhodnutie. Súdny nižšej inštancie totiž nedisponujú písomným plnomocenstvom podľa § 92 ods. 1 CSP, preto neboli splnené podmienky na to, aby súd podľa § 110 ods. 1 doručoval písomnosti JUDr. Tomášovi Sisákovi a nie priamo žalobcovi. Doručenie písomností JUDr. Tomášovi Sisákovi je tak pre absenciu plnomocenstva v každom jednom prípade neúčinné. Vzhľadom na uvedené, spor bol rozhodnutý bez účasti dovolateľa, bez možnosti žalobcu realizovať jeho procesné práva, čo podľa názoru dovolateľa predstavuje dôvod na zrušenie napadnutého rozsudku odvolacieho súdu, ako aj rozsudku súdu prvej inštancie. Porušenie práva na spravodlivý proces vidí dovolateľ aj v tom, že rozsudok odvolacieho súdu je založený na dôkazoch, ktoré neboli v priebehu konania vykonané a nie sú ani obsahom spisu. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia totiž poukazuje na rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 1Cbi/4/2015 zo dňa 20. apríla 2016 a na rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6CoKR/8/2016 zo dňa 19. apríla 2018, podľa dovolateľa však takéto listinné dôkazy neboli vykonané ani súdom prvej inštancie, ani odvolacím súdom a s takýmito listinnými dôkazmi sa nemal dovolateľ možnosť oboznámiť. Dovolateľ ďalej namieta nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia napadnutého rozhodnutia. Má za to, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné,

inkonzistentné, vnútorne si odporujúce a čo do skutkových i právnych záverov arbitrárne a ako celok zmätočné. Odvolací súd v jednom odseku (bod 33.) odôvodnenia strohými a nijako neodôvodnenými konštatáciami vyriešil všetky odvolacie námietky dovolateľa a prijal záver o správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie. Z uvedených dôvodov dovolateľ navrhuje, aby dovolací súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil v celom rozsahu. Nakoľko v danom prípade podľa dovolateľa nemožno nápravu dosiahnuť iba zrušením rozhodnutia odvolacieho súdu, navrhuje aby dovolací súd zrušil aj rozsudok súdu prvej inštancie a aby vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

4. Žalovaný 1/ vo svojom vyjadrení k dovolaniu žalobcu navrhol podané dovolanie odmietnuť. Uviedol, že JUDr. Tomáš Sisák podal v mene žalobcu odvolanie, a odvolací súd o tomto odvolaní žalobcu meritorne rozhodol, čo považuje žalovaný 1/ za nezlučiteľné s tvrdením žalobcu, že mu odvolací súd odňal možnosť vykonávať jeho procesné práva. Odňatím procesných práv by bolo, ak by odvolací súd pre existenciu prekážky spočívajúcej v nepredložení plnomocenstva na zastupovanie žalobcu odvolanie odmietol z dôvodu, že nebolo podané oprávnenou osobou. Žalobcu v dovolacom konaní zastupuje tá istá advokátska kancelária, ktorá ho zastupovala aj v prvoinštančnom a odvolacom konaní. Pochybenie spočívajúce v tom, že JUDr. Sisák nepredložil napriek výzve súdu plnomocenstvo, spôsobili podľa žalovaného 1/ advokáti žalobcu sami, jedná sa o určitú formu procesnej obštrukcie, ktorá vzhľadom na to, že sa jedná o kolegov z tej istej advokátskej kancelárie, vykazuje znaky zneužitia procesných práv podľa čl. 5 CSP, pretože právni zástupcovia žalobcu sa snažia zabezpečiť si procesný úspech v dovolacom konaní výlučne z toho, že sami porušili súdom uloženú povinnosť predložiť plnomocenstvo na právne zastupovanie. Pokiaľ by JUDr. Sisák konal v prvoinštančnom a odvolacom konaní skutočne bez toho, aby mal na to od žalobcu mandát vyplývajúci z udeleného plnomocenstva, t.j. predstieral by neexistujúce právne zastupovanie advokátom, išlo by podľa názoru žalovaného 1/ o hrubé porušenie zákonných a stavovských predpisov a o závažné disciplinárne previnenie advokáta. Pokiaľ dovolateľ polemizuje s právnymi názormi odvolacieho súdu, v tejto súvislosti žalovaný uviedol, že dovolanie nespĺňa obsahové náležitosti, na základe ktorých by mohlo byť dovolanie prípustné podľa § 421 CSP. Žalobca namieta výlučne vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP, pod ktorú však nespadá ani nesprávne zistený skutkový stav, ani nesprávne právne posúdenie veci.

5. Žalovaný 2/ vo svojom vyjadrení taktiež navrhol dovolanie žalobcu odmietnuť. Uviedol, že odvolací súd neporušil procesné práva žalobcu tým, že meritorne rozhodol o jeho odvolaní proti rozsudku napriek tomu, že právny zástupca žalobcu nepredložil súdu plnomocenstvo na zastupovanie. Výlučne opačným postupom - odmietnutím odvolania, bez toho, aby sa odvolací súd zaoberal jeho obsahom, by mohlo dôjsť k porušeniu procesných práv žalobcu. Žalobcu zastupuje v dovolacom konaní advokát z tej istej advokátskej kancelárie, ktorá zastupovala žalobcu v odvolacom konaní. Na stránke advokátskej kancelárie Urban Steinecker Gašperec Bošanský sa v sekcii „tím“ nachádza zoznam pracovníkov advokátskej kancelárie, medzi ktorými je uvedený aj JUDr. Tomáš Sisák a Mgr. Martin Dufinec. Vzhľadom na to, kto zastupuje žalobcu v dovolacom konaní, teda že sa jedná stále o tú istú advokátsku kanceláriu, považuje žalovaný 2/ za nepochybné, že JUDr. Sisák žalobcu v prvoinštančnom a odvolacom konaní skutočne zastupoval, nekonal pri ospravedlňovaní sa z pojednávania ani pri podaní odvolania svojvoľne, bez toho, aby mal na to od žalobcu mandát vyplývajúci z udeleného plnomocenstva. Čo sa týka konkrétnych výhrad žalobcu voči zistenému skutkovému stavu a právnemu posúdeniu veci odvolacím súdom, žalovaný 2/ sa v celom rozsahu pripája k vyjadreniu žalovaného 1/.

6. V priebehu dovolacieho konania, uznesením Okresného súdu Košice I z 2. novembra 2022, sp.zn. 26K/16/2022 bol na majetok dovolateľa vyhlásený konkurz. V súlade s ustanovením § 47 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „ZoK“), vyhlásením konkurzu sa dovolacie konanie ex lege prerušilo. Správca konkurznej podstaty JUDr. Marek Radačovský dňa 7. februára 2024 doručil dovolaciemu súdu návrh na pokračovanie v konaní. Vzhľadom na uvedené, v súlade s ustanovením § 47 ods. 4 ZoK možno v dovolacom konaní pokračovať.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“ alebo „najvyšší súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1

CSP) strana, v ktorej neprospech bolo napádané rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP, dospel k záveru, že dovolanie je nielen prípustné, ale aj dôvodné.

8. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

9. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP. Z citovaného ustanovenia *expressis verbis* vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, tak takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním.

10. Podľa § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

11. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

12. Podľa § 440 CSP dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný.

13. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú zásah súdu do práva strany sporu a nesprávny procesný postup súdu reprezentujúci takýto zásah znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstata práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky a ich spravodlivé rozhodnutie (I. ÚS 26/94).

14. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. V zmysle uvedeného ustanovenia treba za nesprávny procesný postup považovať postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnoprávnemu rámcu, a tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom *denegatio iustitiae* (odmietnutie spravodlivosti).

15. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov v tom - ktorom konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia znamená porušenie práva na spravodlivý proces; jeho súčasťou je aj náležité odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 559/2018, III. ÚS 47/2019).

16. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu tak, že sa

ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda proces prejednávania sporu znemožňujúci strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariaci možnosti jej aktívnej účasti na konaní (R 129/1999, rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/6/2014, 3Cdo/38/2015, 5Cdo/201/2011, 6Cdo/90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku. Pod nesprávnym procesným postupom súdu treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa znemožnila strane realizácia tých procesných práv, ktoré majú slúžiť na ochranu a obranu jej práv a záujmov v tom-ktorom konaní, pričom miera tohto porušenia bude znamenať nespravodlivý proces.

17. Podľa § 161 ods. 1, ods. 3 CSP, ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len "procesné podmienky"). Ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý možno odstrániť, súd urobí vhodné opatrenia na jeho odstránenie. Pritom spravidla môže pokračovať v konaní, ale nesmie vydať rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. Ak sa nepodari nedostatok procesnej podmienky odstrániť, súd konanie zastaví.

18. Ak v sporovom konaní uskutoční zástupca úkon v mene zastúpenej sporovej strany, musí mať súd písomným splnomocnením preukázanú existenciu a rozsah zastúpenia. Pri úkonoch zástupcu predstavuje písomné splnomocnenie procesnú podmienku v zmysle § 161 CSP. Absencia riadneho splnomocnenia je vždy odstrániteľným nedostatkom procesnej podmienky, ktorý od súdu vyžaduje uskutočnenie vhodných opatrení podľa § 161 ods. 3 CSP.

19. Podľa uznesenia najvyššieho súdu z 31. októbra 2011, sp. zn. 1Cdo/152/2010, ak odvolanie podáva advokát v mene účastníka konania ako jeho zástupca bez toho, aby bolo preukázané jeho oprávnenie zastupovať účastníka spôsobom uvedeným v § 28 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku účinného do 30. júna 2016 (ďalej len „O.s.p.“), nejde o odvolanie podané neoprávnenou osobou, lebo v takom prípade ten, kto v odvolaní vystupuje ako zástupca účastníka, neuplatňuje v konaní procesné práva vo vlastnom mene, ale procesnoprávny úkon robí za zastúpeného. Nedostatok preukázania plnomocenstva potom treba považovať za nedostatok podmienky konania, ktorý možno odstrániť. Procesným dôsledkom neodstránenia tohto nedostatku je zastavenie konania (§ 104 ods. 2 v spojení s § 211 ods. 2 O.s.p.). Na odstránenie nedostatku preukázania zastúpenia bude spravidla postačujúcim opatrením súdu výzva tomu, kto vystupuje ako splnomocnenec, prípadne účastníkovi, aby v určenej lehote predložil plnomocenstvo, alebo aby k udeleniu plnomocenstva došlo ústne do zápisnice. To platí tak v prípade, kedy plnomocenstvo nebolo v konaní predložené vôbec, ako aj v prípade, že bolo predložené s nedostatkami, pre ktoré ho nebolo možné považovať za platné. Je treba mať však na pamäti, že ak by súd prvého stupňa nevyzval účastníka na odstránenie nedostatku plnomocenstva - nepostačuje, ak neúspešné opatrenie (výzva na odstránenie tohto nedostatku) smerovalo len voči advokátovi, ktorý sa označil za zástupcu účastníka.

19.1. Z judikatúry najvyššieho súdu zároveň vyplýva, že pokiaľ ten, kto vystupoval v občianskom súdom konaní ako zástupca účastníka bez toho, aby sa preukázal plnomocenstvom, predloží plnomocenstvo dodatočne v súdom určenej lehote, je tým uvedený nedostatok zhojený a boli tak schválené aj tie úkony uskutočnené v konaní zástupcom účastníka, ku ktorým došlo pred podpisom plnomocenstva (R 12/1985).

20. V rámci uplatneného dovolacieho dôvodu v zmysle § 420 písm. f) CSP dovolateľ namietal predovšetkým nesprávnosť procesu doručovania v priebehu konania v dôsledku nedostatku preukázania zastúpenia žalobcu advokátom. Ďalej dovolateľ videl porušenie práva na spravodlivý proces aj v tom, že odvolací súd založil svoje rozhodnutie na listinných dôkazoch (rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 1Cbi/4/2015 zo dňa 20. apríla 2016 a rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6CoKR/8/2016 zo dňa 19. apríla 2018), ktoré v konaní neboli vykonané a dovolateľ nemal možnosť sa s nimi oboznámiť. V tejto súvislosti dovolací súd dáva do pozornosti, že zo zápisnice o pojednávaní (č.l. 277 a nasl. spisu) je zrejmé, že uvedené rozhodnutia boli súdu prvej inštancie predložené právnym zástupcom žalovaných na

pojednávani dňa 2. augusta 2018, na ktorom boli oboznámené, zároveň boli krátkou cestou doručené právnomu zástupcovi žalobcu, JUDr. Milošovi Kaščákovi a následne založené do spisu (č.l. 281 a nasl.). Z uvedeného dôvodu námietka dovolateľa, že sa s predmetnými listinnými dôkazmi nemohol oboznámiť, resp. že neboli v konaní vykonané, neobstojí.

21. V súvislosti s námietkou dovolateľa, že spor bol rozhodnutý bez jeho účasti, keď súdy nižšej inštancie konali s právnym zástupcom JUDr. Tomášom Sisákom bez toho, aby mali preukázané jeho oprávnenie zastupovať žalobcu v predmetnom konaní, dovolací súd zistil, že JUDr. Tomáš Sisák skutočne počas celého konania nepredložil súdu splnomocnenie, z ktorého by vyplývalo jeho oprávnenie zastupovať žalobcu v predmetnom konaní. Podaním z 30. novembra 2020 (č.l. 263 a nasl. spisu) súdu prvej inštancie oznámil prevzatie zastúpenia žalobcu s tým, že „po vykonaní porady so žalobcom doručí konajúcemu súdu obratom plnomocenstvo na zastupovanie žalobcu“. Následne súd prvej inštancie doručil JUDr. Sisákovi predvolanie na pojednávanie vytyčené na 23. marca 2021 spolu s výzvou, aby v lehote 7 dní predložil splnomocnenie na zastupovanie žalobcu v konaní. Uvedená výzva bola JUDr. Tomášovi Sisákovi doručená dňa 5. marca 2021, splnomocnenie však nebolo v stanovenej lehote predložené. Napriek uvedenému, súd prvej inštancie, ani odvolací súd sa v ďalšom konaní nezaoberali s absenciou splnomocnenia a bez vykonania ďalších úkonov smerujúcich k odstráneniu tohto nedostatku procesnej podmienky konali s JUDr. Tomášom Sisákom ako právnym zástupcom žalobcu, ktorému boli doručované všetky písomnosti určené žalobcovi, hoci skutočnosť, či je žalobca v konaní skutočne zastúpený advokátom, nebola ustálená. V dôsledku uvedeného nesprávneho procesného postupu, žalobcovi doposiaľ nebol účinne doručený napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ani rozsudok súdu prvej inštancie a žalobca nebol riadne predvolaný ani na pojednávanie, ktoré vydaniu rozsudku súdu prvej inštancie predchádzali.

22. Vzhľadom na uvedené najvyšší súd konštatuje, že súdy nižšej inštancie svojím nesprávnym procesným postupom znemožnili žalobcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a žalobca opodstatnene uplatnil dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f) CSP. Dovolanie žalobcu je teda prípustné a zároveň dôvodné, pričom nápravu v danom prípade nemožno dosiahnuť iba zrušením rozhodnutia odvolacieho súdu, keď namietanou vadou zmätočnosti je zaťažené aj rozhodnutie súdu prvej inštancie, resp. konanie, ktoré mu predchádzalo. Na základe uvedeného dovolací súd dospel k záveru, že je potrebné zrušiť rozhodnutie odvolacieho súdu, aj rozhodnutie súdu prvej inštancie (§ 449 ods. 1, ods. 2 CSP) a vec mu vrátiť na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

23. Vzhľadom na dôvod zrušenia rozhodnutia odvolacieho súdu a skutočnosť, že vec sa vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, dovolací súd sa nezaoberal opodstatnenosťou uplatnenia ďalších dovolacích námietok.

24. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP). Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

25. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.